

Styredag, 6. juni 2015

Har vi som styre kontroll på dei rette sakene?

Birgitte Brække, generalsekretær Frivillighet Norge
Eli Ulvestad, generalsekretær Norges Ungdomslag

Tema for workshopen

- Forventningsavklaring
- Motivasjon for å ta på seg eit styreverv
- Formelt utgangspunkt for styrets arbeid
- Det juridiske ansvaret
- Styret si forvaltningsplikt
- Styret si handlingsplikt
- Styret si plikt til å halde seg informert
- Styret og dagleg leiing
- Oppsummering

Forventningsavklaring

- Kva håper de at vi kjem innom i denne workshopen?
- Kva tenker de er "dei rette sakene?"

Motivasjon for å ta på seg eit styreverv

- Særinteresse; fag, region, arbeidsfelt?
- Vere med på å ta viktige avgjerder?
- Ha kontroll på administrasjonen?
- "Ingen andre ville?"

Formelt utgangspunkt for styrets arbeid

- Vedtektene er samarbeidsavtalen mellom lokallaga, medlemmene, styret etc.
- Det skal alltid vere ein klar og tydeleg samanheng mellom organisasjonen sitt føremål og det organisasjonen sine representantar seier og gjer.
- Organisasjonen sine verdier skal vere tydelege i alle ledd i organisasjonen si verksemd og i alle aktivitetar.
- Ingen skal lure på kvifor organisasjonen handlar som den gjer!
 - Det må vere ein raud tråd i styrets handlingar.

Det juridiske ansvaret

- Vedtektene gir styret mandat til å vere juridisk ansvarleg for den juridiske personen: organisasjonen.
- Styret er ikkje *eigarar*, men har som oppgåve å:
 - Realisere organisasjonen sitt føremål i tråd med vedtektene, gjennom
 - å forvalte organisasjonen, dvs. organisasjonen sin økonomi, tilsette, medlemsmasse, omdømme, forretningsmodell, eigeidom etc.

...det juridiske ansvaret

- Foreiningsretten er ikkje lovfesta
- Aksjelova gjeld analogisk for frivillige organisasjonar
- Styremedlemmene sitt ansvar kan delast i tre plikter:
 - **Forvaltningsplikt** – sikre god forvaltning av/i organisasjonen
 - **Handleplikt** i nokre situasjonar - unngå at risiko slår ut i skade
 - **Plikt til å halde seg informert/orientert** - kan ikkje skulde på andre når du ikkje veit kva som skjer
- Eksklusiv rett til å gripe inn i ei kvar sak der styret måtte finne det betimelig
- Forenkla sagt: Styreansvaret munnar til sist mest ut i eit økonomisk ansvar
 - **Økonomi handlar om** fordeling av og kontroll med ressursbruk

Styret si forvaltningsplikt

Struktur:

- Forsvarleg organisering av verksemda
- Planar og budsjett
- Evt. retningslinjer

Drift/tilsyn:

- Halde seg orientert om drift, økonomi og formuesforvaltning og sørgje for at ein har betryggande kontroll
- Tilsyn med dagleg leing og den øvrige verksemda
- Kan be om risikovurderingar generelt, eller på spesielle aktivitetar
- Årleg fullmaktsgjennomgang (oppdateringar Brønnøysundregisteret)
- Kan – **og bør absolutt** - fastsetje instruks for dagleg leing

Forvaltningsplikt: Forsvarleg organisering

- Arbeidet må organiserast på den måten som styret vurderer er best eigna til å **realisere organisasjonen sitt foremål** og førebygge risiko
- Arbeidet må organiserast slik at styret har høve til å føre nødvendig tilsyn og kontroll – sjå risiko og reagere i tide
- Arbeidet må organiserast slik at organisasjonen følgjer norsk lov i høve til rekneskapsførsel, forsvarleg arbeidsmiljø og liknande
- Ansvars- og rapporteringslinjer må vere eintydige og kjent av alle i organisasjonen

Forvaltningsplikt: Planar og budsjett

- Plan for styrets arbeid i styreperioden
- Plan for administrasjonen si verksemd i løpet av et år
- Planar for særskilde prosjekt
- Lønnspolitikk/personalpolitikk
- Kommunikasjonsstrategi/informasjonsstrategi
- Vervestrategi

Styret si handlingsplikt

- Førebygge at risiko slår ut i skade
- Om du meiner at styret bør handle: bruk tenestevei

Styret si plikt til å halde seg informert

- Lese saksutgreiningar og protokollar, også ved fråfall frå møte
- Lese nyheitsbrev og medlemsbad, sosiale medier og nettsider
- Etterspørje informasjon

Styret og dagleg leiing

- Styreleiar har overordna ansvar for at styret handsamar dei sakene som høyrer inn under styret
- Styrehandsaming skal varslast på føremålstenleg måte, og med nødvendig frist
- Dagleg leiar skal førebu sakene slik at styret har tilfredsstillande behandlingsgrunnlag
- Styrebehandling blir leia av styreleiar, vara eller ein annan styret vel
- Dagleg leiar har rett OG plikt til å delta og til å uttale seg, med mindre anna er bestemt av styret i den enkelte sak
- Dagleg leiar har ansvar for å iverksetje vedtaka

Oppsummering

- Den valte og administrative leiinga har fått i oppdrag frå landsmøtet å arbeide for å **realisere organisasjonens føremål** fram til landsmøtet blir samla igjen.
- Medlemmer og omgjevnadene må sjå "den raude tråden" til organisasjonen sitt føremål i styret og og dei tilsette sine avgjerder og uttalar, og i organisasjonen sine aktiviteter.
- Grensene for styret og administrasjonen sine oppgåver og ansvar må vere tydelege og bli respektert.
- Styret har handlingsplikt
- Styret har kollektivt ansvar for avgjerdene sine.